

U I M E R E P U B L I K E H R V A T S K E

P R E S U D A

Visoki upravni sud Republike Hrvatske u vijeću sastavljenom od sudaca toga suda mr.sc. M. J., predsjednice vijeća, J. J. i B. T., članica vijeća te više sudske savjetnice J. J., zapisničarke, u upravnom sporu tužitelja X. d.d. iz Z., kojeg zastupa opunomoćenik N. G., odvjetnik iz Odvjetničkog društva G. u Z., protiv tužene Hrvatske agencije za nadzor financijskih usluga iz Zagreba, Miramarska 24 b, radi inspekcijskog nadzora, odlučujući o žalbi tužitelja izjavljenoj protiv presude Upravnog suda u Zagrebu, poslovni broj: UsI-3490/12-10 od 15. travnja 2015., u sjednici održanoj 30. lipnja 2016.

p r e s u d i o j e

Žalba se odbija i potvrđuje presuda Upravnog suda u Zagrebu, poslovni broj: Usl- 3490/12-10 od 15. travnja 2015.

Obrazloženje

Osporenom presudom Upravnog suda u Zagrebu odbijen je tužbeni zahtjev za poništenje točke 1.6. i 1.6.1. rješenja Hrvatske agencije za nadzor financijskih usluga, klasa: UP/I-041-02/11-03/33, urbroj: 326-661-12-13 od 27. rujna 2012.

Točkom 1.6/osporenog rješenja naloženo je tužitelju uspostaviti primjeren i efikasan sustav upravljanja kreditnim rizikom i rizikom koncentracije te unaprijediti proces odobravanja i praćenja ulaganja u zajmove iz imovine za pokriće tehničke pričuve te zajmove iz kapitala i ostalih sredstava s ciljem smanjenja izloženosti prema povezanim osobama a točkom 1.6.1. zabranjeno mu je sklapanje novih ugovora o zajmovima te prolongiranje i refinanciranje postojećih zajmova iz imovine za pokriće tehničke pričuve i imovine iz kapitala i ostalih sredstava povezanim osobama u razdoblju od dana primitka tog rješenja do 31. prosinca 2016.

Tužitelj je osporio navedenu presudu žalbom iz svih razloga propisanih odredbom članka 66. Zakona o upravnim sporovima. Osparavajući pravilnost i zakonitost presude navodi da još 2010. godine uspostavio primjereni i efikasni sustav upravljanja kreditnim rizikom, da ne postoji rizik koncentracije, da ulaganje u zajmove iz imovine za pokriće tehničke pričuve i u zajmove iz imovine kapitala i ostalih sredstava obavlja u skladu sa zakonom te da između tužitelja i osoba kojima su dani zajmovi ne postoji nikakva povezanost niti ju je tuženo tijelo dokazalo u predmetnom postupku a stoje sve tijekom sudskog spora detaljno elaborirao, pa upućuje na sadržaj svojeg podneska od 7. travnja 2015.

U žalbi se osvrće na pojedine dijelove obrazloženja osporenog rješenja te pojašnjava određene pojmove koji se u istom koriste, počevši od instituta iz Zakona o osiguranju („Narodne novine“ 151/05., 81/08. i 82/09.) i Pravilnika o vrstama i obilježjima imovine za pokriće tehničkih pričuva, pravilima za disperziju i ograničenje ulaganje imovine za pokriće tehničkih pričuva, njihovom vrednovanju, usklađenosti, pravilima za upotrebu izvedenih financijskih instrumenata te načina i rokovima izvješćivanja („Narodne novine“ 119/09. do 105/13.).

U odnosu na dio presude što se tiče upravljanja rizicima citira odredbu članka 92. Zakona o osiguranju navodeći da je sud propustio iznijeti svoj stav o navodima i dokazima koje tužitelj dostavio a koji govore u prilog ulaganju imovine za pokriće tehničke pričuve u zajmove obavljeno u skladu s propisima.

S tim u vezi upućuje na odredbu članka 116. Zakona o osiguranju i članka 19. spomenutog Pravilnika koja regulira visinu ulaganja po toj osnovi. Dokazujući neosnovanost osporene presude vezano uz upravljanje rizicima i određene mu obveze tužitelj daje pregled ukupnih ulaganja imovine u A11-zajmove (osiguranih hipotekom na nekretnini za razdoblje od 2011. do 2014.) Dalje iznosi podatke vezane uz izračun kapitala i jamstvenog kapitala društva naglašavajući da znatno premašuju propisane zahtjeve

te time dokazuje da raspolaže višestruko većim kapitalom (vlastitim sredstvima) i jamstvenim kapitalom od propisanog. Tuženik arbitrarnim tumačenjem relevantnih pravnih normi neosnovano vrši izravni utjecaj na poslovanje tužitelja pa zaključno tužitelj predlaže da Visoki upravni sud u cijelosti prihvati žalbu te usvoji tužbu i poništi osporeno rješenje.

Tuženo tijelo u opširnom odgovoru na žalbu osvrće se na sve njene navode pa upućuje na isprave gdje se tužitelj izričito izjasnio o svojoj povezanosti sa društvima za osiguranje, koje poimence navodi. Tako upućuje na godišnja izvješća tužitelja o poslovanju za 2012. i 2013. (predani u spis na raspravi 8. travnja 2015.) gdje sam tužitelj navodi povezane osobe jednako kao u rješenju Agencije iz 2010. godine te godišnje izvješće o poslovanju za 2014. od 30. travnja 2015. kojeg izvadak prilaže uz odgovor na žalbu. Činjenica da tužitelj ima status koncerna u smislu Zakona o trgovačkim društvima utvrđena je više puta, pred Agencijom i pred drugim neovisnim tijelima (rješenje Hrvatske narodne banke od 15. ožujka 2006.). Osporavajući da želi utjecati na poslovnu politiku tužitelja naglašava da je cilj regulatora upravo pravodobnom reakcijom na rizična postupanja spriječi neželjene posljedice.

Iznoseći i druge navode tuženi predlaže da sud žalbu odbije kao neosnovanu.

Žalba nije osnovana.

Ispitujući osporenu presudu u okviru navoda i razloga žalbe, u smislu odredbe članka 73. stavka 1. Zakona o upravnim sporovima („Narodne novine“, 20/10., 143/12. i 152/14. dalje u tekstu: ZUS) Sud ne nalazi ostvarenim istaknute žalbene razloge.

Naime, iz sadržaja spisa predmeta proizlazi da je tuženo tijelo po službenoj dužnosti obavilo neposredni nadzor nad poslovanjem društva X. d.d. iz Z. zaključno sa 22. ožujkom 2012. o čemu je sastavljen odgovarajući zapisnik i temeljem čega je doneseno utuženo rješenje. Nadzorom je bilo obuhvaćeno izvješće o upravljanju rizicima, unutarnja i vanjska prodajna mreža društva te proces zaključivanja ugovora o osiguranju i proces obrade šteta., procedura formiranja i evidentiranja ispravka vrijednosti za potraživanje s neposrednih poslovanja osiguranja, troškovi poslovanja te proces ulaganja imovine za pokriće tehničke pričuve, osim matematičke pričuve, u zajmove osigurane založnim pravom na nekretnini, odnosno prijenosom prava vlasništva te proces ulaganja imovine iz kapitala i ostalih sredstava (osim imovine za pokriće matematičke pričuve i imovine za pokriće tehničke pričuve) u zajmove sa stanjem na dan 30. rujna 2011. i 20. prosinca 2011. Tijekom nadzora su zapažene nepravilnosti te je utuženim rješenjem tužitelju naloženo što mora poduzeti radi otklanjanja istih, među ostalim pod točkom 1.6. i 1.6.1. izreke kako je uvodno navedeno.

Ispitujući osporenu presudu ovaj žalbeni Sud ocjenjuje da je sud prvog stupnja, imajući na umu činjenice utvrđene u upravnom postupku i one koje sam utvrdio, pravilno primijenio materijalni propis, a bez povreda postupka koje bi utjecale na zakonitost presude. Suprotno navodima tužbe, sud prvog stupnja u osporenoj je presudi detaljno i razložno obrazložio svoje stajalište o načinu poslovanja tužitelja u dijelu ulaganja u zajmove povezanim osobama s time što je status povezanih osoba pravilno utvrđen. Naime, sud se oslonio na odredbu članka 10. Zakona o osiguranju („Narodne novine“ 151/05., 87/08. i 82/09.) koji određuje pojam povezanih osoba i stavio je u odnos s odredbom članka 476. stavkom 1. i 2. Zakona o trgovačkim društvima („Narodne novine“ 111/93. do 137/09.), prihvativši pritom obrazloženje osporenog rješenja u dijelu kojim je detaljno sagledan odnos između tužitelja i navedenih društava i utvrđen kao odnos povezanosti, koji je postojao u vrijeme donošenja osporenoga rješenja pa time naknadne promjene nisu od utjecaja za predmetnu upravnu stvar. K tome, daljnje poslovanje tužitelja s navedenim društvima potvrđuje odnos povezanosti, kako to pravilno navodi tuženi u odgovoru na žalbu.

Također iz kompletnog sadržaja spisa predmeta proizlazi da se odredbe članka 10. Zakona o osiguranju u vezi sa člankom 476. stavkom 2. Zakona o trgovačkim društvima mogu interpretirati sukladno direktivama na koje se tužitelj poziva, što je sud prvog stupnja u osporenoj presudi detaljno obrazložio na što se žalitelja upućuje.

Što se tiče same sporne stvari, proizlazi da je bilo osnove za intervenciju nadzornog tijela, dakle tužene Agencije kojom je naloženo tužitelju kao društvu za osiguranje otklanjanje nezakonitosti i nepravilnosti u postupku s obzirom na utvrđene povrede zakona i na temelju njega donesenih propisa. Naime, u postupku nadzora je utvrđeno daje tužitelj vršio ulaganja u zajmove osigurane založnim pravom na nekretnini odnosno prijenosom prava vlasništva poveznim društvima u skoro 100% iznosu od ukupnog portfelja te vrste zajmova a da sredstva isplaćena po predmetnim zajmovima najvećim dijelom nisu bila vraćana do 2012. s obzirom da nije bilo novčanih tokova već su ista odobravana putem donosa sa drugih ugovora, pripisima kamata glavnica istog zajma, kompenzacijama i to protivno odredbama odgovarajućeg Pravilnika kao što je zapaženo znatno prolongiranje rokova povrata zajmova. Stoga je ocijenjen pravilnim izvedeni zaključak da je tužitelj postupao suprotno odredbi članka 92. stavka 1. Zakona o osiguranju prema

kojem je društvo za osiguranje dužno održavati razinu kapitala adekvatnu opsegu i vrstama poslova osiguranja s obzirom na rizike kojima je izloženo te da je u skladu sa stavkom 2. dužno poslovati na način da rizici kojima je izloženo ne prijeđu vrijednosti ili granice propisane tim Zakonom odnosno na temelju njega donesenim propisima te je dužno poslovati u skladu s načelima likvidnosti i solventnosti te imati razrađene politike i procedure za identificiranje, mjerenje i praćenje rizika kojima je izloženo u svojem poslovanju (stavak 3. i 4. istog članka Zakona).

Imajući na umu cjelokupni sadržaj spisa predmeta sud nalazi daje prvostupanjski sud pravilno ocijenio da je tuženo tijelo osnovano interveniralo naloživši tužitelju otklanjanje uočenih nepravilnosti kako bi se spriječile daljnje nezakovitosti u vidu opasnosti od koncentracije i izloženosti rizicima koji nastaju uslijed takvog načina poslovanja a bez namjere utjecaja na tužiteljevu poslovnu politiku, kako se pogrešno navodi. Odobravajući zajmove povezanim društvima u spomenutim postotcima od cjelokupnog portfelja kao i odobravajući nerazmjerno duga prolongiranja otplate tužitelj nije poslovao po ekonomskim načelima i pravilima struke te načelu opreznog i savjesnog gospodarstvenika pa je pravilno obrazloženo da se ti postupci nikako ne mogu ocijeniti gospodarski opravdanim.

S obzirom da tužitelj nije navodima svoje žalbe doveo u sumnju pravilnost osporene presude budući da je ponovio navode svoje tužbe i priloženih podnesaka tijekom spora, a na što mu je sud detaljno odgovorio ne nalazi se povrede zakona na njegovu štetu, već dapače sud ocjenjuje osporenu presudu pravilnom i razložno obrazloženom. Stoga se žalba odbija kao neosnovana i potvrđuje presuda Upravnog suda u Zagrebu u smislu odredbe članka 74. stavka 1. ZUS-a.

U Zagrebu 30. lipnja 2016.

Predsjednica vijeća
mr.sc. M. J, v.r